Lục Tỉnh Tân Văn

六省新聞

GIÁ BÁN
TRONG ĐỊA-PHẬN ĐÔNG-DƯƠNG
Một năm. . . . 6$00
Sáu tháng. . . . 3 50
Ba tháng. . . . 2 00
Mỗi số. 0 06
Đổi chỗ ở. . . . 0$20
ĐẠI-PHÁP VÀ CÁC THUỘC ĐỊA
Một năm. . . . 20fr00

MỖI TUẦN RA HAI KỲ NGÀY THỨ NĂM VÀ NGÀY CHÚA NHỰT

Số: 568
NĂM THỨ MƯỜI HAI

BÁN LẺ MỖI SỐ: 0$06

27 Octobre 1918
23 tháng chín annam
Năm Mậu ngũ

DIRECTION ET ADMINISTRATION:
F.-H. SCHNEIDER, 162, Rue Pellerin, Saigon

PUBLICITÉ
ANNONCES LÉGALES ET JUDICIAIRES
Le centimètre de hauteur sur 0.065 de large. 1$50
Le décompte des lignes est calculé à raison de 3 au centimètre quelque soit le caractère employé.

BỐ CÁO
Những lời rao về việc buôn bán nếu gởi thơ đến Bổn-quán thì Bổn-quán sẽ gởi cho một cái bãn để giá phân minh.

PHÁP-QUỐC TOÀN THẮNG
khắp cả mặt trận

(La France remporte la Victoire sur tous les Fronts)

TIN HAVAS

Âu-châu điển-báo

Theo lời Đức Wilson buộc Đức-tặc về sự xin miễn-chiến, đã diễn đủ điều trong số trước, Đức-tặc đáp rằng: « Chánh-phủ Đức-quốc cứ do theo ý Đức Wilson thừa lấy cơ hội mà tính việc đình chiến cho xong; ước cho Đức Wilson vì quốc thể Đức-quốc mà bỏ hết điều bó buộc quá lẽ cho ra việc bất hoà; Đức-tặc chối rằng chẳng hề binh thủy và binh bộ của Đức có làm điều tàng nhẫn, xin hãy phái nước Trung-lập tra xét phân minh, lại rằng hẳng có chiếu troàn ngăn cấm thủy đạo công phá tàu đò chở hành khách quá giang.

Đức-tặc quã quyết rằng: Chánh-phủ đang kim là Chánh-phủ thế mặt thay lời cho dân Đức-quốc và nói đã có luật ra nạp giữa Triều-đình chế giãm quyền Viện-quốc lập để nghị coi nên: Hoà-an hay là nên: Giữ chiến.

Khi chư tôn bước chơn vào kho-bạc mà mua giấy quốc trái, thì ai thấy cũng khen chư tôn là người có tình ái-quốc.

Hễ là việc bổn phận phải làm, thì chớ khá trì hoãn để qua ngày mai.

Hãy đi bây giờ, đi mua giấy quốc trái, ấy là một việc bổn phận cần nhứt.

APPEL EN FAVEUR DE L'EMPRUNT

Ordonnance de Sa Majesté Khai-Dinh

du 10 Octobre 1918

Thánh dụ

Nay nhà nước Bảo-Hộ dùng binh phục thù, phàm các nước Đồng-Minh đều hết lòng nghĩa vụ, còn nước mình với Bảo-Hộ là đau đớn quan hệ với nhau, nên giúp của giúp sức, để diệt cho hết lủ địch ấy.

Trong ba năm nay mấy lần dân ứng mộ hơn mười vạn người, mà giúp việc quốc trái chỉ một lần mà thôi, gần đây được tin được thắng luôn luôn đuổi giặc phải ra ngoài cõi cũng có ngày diệt hết được nó, sớm nên công lớn, nổi tiếng trong Hoàn-Cầu.

Người nước ta trên từ quan liêu dưới đến sĩ-nông-công-thương, ai có của dư ấy nên thừa lúc nầy đem cho nhà nước vay thời mình đã đặng lợi tức, lại có tiếng vinh, chẳng hơn như kẽ bỉ lận để vàng trong rương sao.

Vã chữ ân với chữ nghĩa, khó được gồm hai, như một việc nầy làm đặng, là trông nom cho nhau, dữ gìn cho nhau, rửa là ơn nghĩa đều đủ trọn vẹn cả. Tưởng là ai ai cũng biết mà vui ca. Nếu biết chuyện phải mà không làm, đến khi khởi hoàn rồi nước ta được hưởng phước hòa bình, nỗ chẳng thẹn lắm ru!

Chư nhơn dân trong nước ta, ai cũng đều một trí nào cả, hằng không lấy lời nói ta làm xa xuôi.

Trong dụ nầy nói chưa hết lời, giao cho các quan địa-phương hiểu sức sỡ tại nhơn dân cho vui lòng chớ nên ép uổng, việc quốc-trái nầy khai từ 20 Octobre đến 24 Novembre thì hết hạn, để tỏ việc nghĩa vụ với Toàn-Âu, mới thỏa ý ta, khâm thử.

Khải-Định tam niên cữu nguyệt sơ lục nhựt.

Cơ-Mật viện cung lục.

Khuyên chư giáo viên

(Conseils aux instituteurs)

Ngày chúa-nhựt (20 octobre 1918) tại Saigon mở cuộc quốc-trái rất nên trọng thể, đó là tỉnh hiếu nghĩa của cả xứ Namkỳ tỏ cùng Pháp-quốc, ước sao cho công lý văn-minh đặng trọn thắng mà trừ cho tuyệt lũ Di-địch.

Sáu ngàn trẻ con, thầy là học trò Annam đi theo, bắt từ dinh Đốc-lý kéo xuống đường Kinh-lấp, trở qua đường d'Ormay, rồi qua đường Catinat, thẳng lên tới kho-bạc. Quan Toàn-quyền Sarraut đi đầu bèn ngừng tại đó mà xem cho cả đoàn đi qua hết.

Tới nhà thờ nhà nước mới tẻ ra. Trong lúc kéo đi, thì chuông đồ vang rân, súng bắn rền trời, xúp-lê tàu dưới sông thổi không dứt tiếng, tỏ dấu vui mừng của nhơn quần đến chung cùng trong cuộc quốc-trái nầy.

Cả thầy học trò đều hớn hở và khoái chí, cầm cờ Pháp-quốc và cờ các nước Đồng-minh đi phất cùng đường. Mỗi trường thì có cờ phướng lớn đi trước, lại có một tấm bản nêu số tiền đã góp mà mua giấy quốc-trái. Người xem qua đều khen lòng háo-nghĩa của các trò và cũng khen tấm nhiệt thành của chư Giáo-viên hết lòng vì danh vì phận, ráng công phân giải cho đoàn sĩ tử biết vì sao cả thầy phải vủa giúp cuộc quốc-trái nầy.

Nhờ vậy nên, trường sơ-học Saigon, số học trò có 600 tên mà chung đậu đặng 4.391f.00; Trường Chợ-dũi, số học trò có 206 tên, mà đã góp đặng 974f.00. Nhờ đâu kể đó, sơ lược một hai trường đó thôi, chớ còn nhiều trường khác chung đậu cao hơn nữa; Như trường Bổn-quốc kêu là Chasseloup Laubat, số học trò đâu đặng 400 mà góp đặng mười bốn ngàn quan trọn (14.000 f.) Vậy mà chưa phải hết còn một số tiền ta kể thêm đây nữa rất nên cảm động, nghe ra dầu sắt đá cũng khó cầm lòng: Là tiền của đoàn trẻ mồ côi, trường Bà-Phước Tân-định. Trẻ ấy thật nghèo khổ vô cùng, mà cũng ráng nhịn thèm góp đặng hai trăm quan (200 fr.) đặng đem giúp Mẫu-quốc, Khi Mẫu-quốc mà rõ thấu mấy sự đặc thành như vầy, thì lấy làm cảm tình cho con dân Nam-kỳ hết sức.

Trước ta đã nói: Các Sư-phạm trên nầy đều tỏ dạ nhiệt-thành vẹn phần chức trách. Ta ước ao cho mấy thầy Lục-tỉnh noi gương bạn đồng-nghiệp Saigon mà tận tâm báo bổ.

Sẵn đây ta chiết ra một khoản chỉ troàn của quan Đốc-học-chánh, luân đệ các trường Lục-tỉnh:

Rằng:

« Hội quốc-trái thứ tư định ngày 20 octobre thì khai cho đến ngay 24 novembre. Ấy là cơ hội xãy đến cho ta tỏ lòng trung-ái cùng Mẫu-quốc là nước đáng kĩnh phục, ân đức, và bão bọc xứ Namkỳ ta từ thuở. Ta có lòng trông cậy chư giáo viên ráng công chỉ dẫn cho các học trò, biết là đều ân-nghĩa chúng nó phải làm; đều ân nghĩa ấy buộc chúng nó phải đem tiền phóng trái. Chư giáo-viên hãy giải rõ ràng cho học trò hiểu rằng tiền hiến cho Mẫu-quốc vay là một mối lợi lớn cho chúng nó, vì chẳng những đặng lời mà thôi, mà lại giúp cho Mẫu-quốc sớm diệt Đức-tặc là quân hiểm tâm trông mong đày đọa sanh linh trong hoàn-cầu nầy trở nên nô lệ. Tỏ cho học trò biết nếu rũi mà quân Đức-tặc và thuộc đẳng nó là Áo-quốc... mà đặng thắng rồi, chi cho khỏi các nước Ô-qua ấy đày đọa người Namkỳ ta hoại thân phải lo làm mà nuôi người nước nó, là quân ô tạp chẳng khác sài lang; lại như may nó có trả tiền công cho thì bất quá trả vừa đũ nuôi lỗ miệng. Tiền học trò chung đậu nhau đó cũng như mua đức cái sự đày đọa cho khỏi ra thân nô lệ vậy mà. Vậy các học trò chẳng nên tị hềm mình ít người nhiều mà ngã lòng bỏ qua; dầu ít thế mấy cũng chẳng phải là vô ích. Nếu học trò nghĩ vậy thì sai, vì có câu rằng: « Một cây làm chẳng nên non, ba cây giụm lại nên hòn núi cao ». Chung nhau nghèo ít giàu nhiều, đông tay lẻ nào chẳng nên sức cã. »

Chư giáo-viên cũng chớ nên quên giải cho học trò biết rằng giặc nầy, hễ bên nào bền thì bên đó thắng, miền đứng bền hơn năm phúc đồng-hồ thì hơn, hơn năm phúc đồng hồ thì còn rút đặng hậu bì ra bắn. Cái hậu bì đó là bì của học trò trong trường thầy, chung đậu nhau mua cho Pháp-quốc đó. Nếu học trò, vì không rõ phận, vì vô tâm mà không chung đậu nhau vủa giúp, ngày chúng nó đặng mở ách, khỏi làm thân tôi mọi, thì hỗ cho chúng nó là bao nhiêu; bút sử để đời chúng nó ăn năng sao kịp?

Mà bởi nhờ có sức thầy đây, thầy ráng nhắc nhỡ học trò, đừng để nó bơ thờ bổn phận, đừng để cho nó không rõ mà u-ơ, đừng để cho nó ra vô tâm, đừng để cho nó quên, và biểu nó ráng mà chung đậu nhau đặng chừng nào hay chừng nấy.

Những số tiền thầy góp đặng bao nhiêu, chính mình thầy đem tới kho-bạc trong tỉnh mà mua giấy quốc-trái. Giấy quốc-trái ấy hoặc để làm của chung hoặc xổ số cho trò nào may nấy đặng.

Ta hết lòng trông cậy tay thầy. »

Vậy ta chắc rằng mấy thầy nên do theo lời quan Đốc học chánh, truyền ra trên đây mà lo cho cuộc quốc-trái nầy thắng số hơn năm ngoái, và mấy thầy sẽ ráng chịu nhọc mà góp giùm số tiền, dầu ít dầu nhiều cũng mặc, của học trò trong trường chung đậu. Một đứa học trò mỗi ngày mà đậu đặng 2 su. ấy là bực chót, mãng một tháng Quốc-trái, thì góp cũng đặng 6 cắt ; sáu cắt đó mua đặng ba số Tombola, mỗi số hai cắt. Số Tombola nầy chừng lối 22 novembre 1918, thì xổ. vậy số tiền mà mấy thầy sẽ nạp tại Kho-bạc nhà nước, trước bữa xổ số, tùy theo số học trò và số tiền đậu lại nhiều ít, sẽ mua đặng vài vé Quốc-trái. Qua ngày 22 thì mấy thầy xổ số, hễ trò nào may trúng đặng một vé, giá là 100 f. thì mỗi năm sanh ra đặng 4 quan tiền lời.

Như vậy thì học trò các trường chớ nên bỏ qua cái dịp may nầy tiện cho trẻ con tỏ tình trung ái cùng Đại-pháp.

Ta dám chắc học trò chẳng bỏ qua đâu.

Lục-Tỉnh Tân-Văn.

Sổ Phóng-trái
ngày 20 octobre

Lễ khai hội quốc-trái ngày 20 octobre trong các tỉnh thành rất nên trọng thể, nhứt là Saigon, Huế, và Hànội.

« Từ xưa đến nay, Đức-giám-mục *Mossard* phán rằng, ta ở Nam-kỳ đã lâu năm, mà ta chưa hề thấy hội nào thiên hạ đua chen, lòng dân hớn hở như hội quốc-trái thứ tư nầy vậy ».

Lời Đức-giám-mục phán, tuy là lời riêng, song nghe ra như chung, vì mỗi mỗi đều nói đồng một ý.

Saigon, vừa lối bảy giờ sớm mai, kim không còn một cái xe ở không, bất luận xe hơi, xe mui, xe hai bánh, xe kéo, cho tới xe kiến cũng đều có người ngồi cả thảy, đàng sá dập dều, quan quân rộn rực. Già thì tụm cụm, nương gậy dò lần, trẻ thì nhảy nhót om sòm, đua chen chạy dỡn. Bọn nữ tú nhởn nha kiển chuồi, đám nam-thanh chơn hớn chơn hài, tựu chật dinh Đốc-lý Saigon, xét chẳng kém hội nhà Tân thuở trước.

Qua tới 8 giờ mười, quan Khâm-mạng Đại-thần ngự đến, có quan Nguyên-soái Namkỳ, quan Thống-lãnh Diguet, Đức Giám-mục Mossard, Đốc-lý thành phố Saigon, Đầu-hội Nghị-viên quãn-hạt, Đầu-hội Báo-chương Nam-kỳ và hàng các quan văn-võ tựu diện. Đoạn mới chỉnh tề đội ngũ kéo ra đi, nhạc mã-binh đi trước, kế văn-võ bá quan, tiếp theo đó mấy ngàn học trò, nam-nữ Saigon và Cholon, mỗi trường đều có quan Đốc trường dắc dẫn.

Mấy ngàn sĩ tử vầy đoàn giữa đây làm nên gương Ái-quốc rất hay cho Đồng-bang ta bắt chước, mỗi thứ học trò đều có thượng lên một tấm bản đính rõ ràng số tiền chúng nó chung đậu mà cho nhà nước vay :

Như trường Taberd góp được 10.855 ngàn quan 62 đồng điếu.

Trường Bổn-quốc được 14.000 ngàn quan.

Trường Sư-phạm được 15.000 ngàn quan.

Sau đoàn học-trò thì có hàng quan-viên thay mặt các sắc dân ở Nam-kỳ, cứ lớp thứ tự mà đi nối gót.

1° — Các quan Hội-đồng Annam.

2° — Các phái-viên Ấn-độ, có lộn Xã-tri, là thứ người thường hay cho vay cắt cổ, hằng tìm dịp thâu lợi bỏ vào rương sắt, kỳ quốc-trái rồi chưa thấy họ cho vay, tưởng có lẽ không phải đó là dấu họ từ nan, bộ họ muốn để chung đậu một lần cho nhiều ; vì không lẽ họ quên ơn nhà nước.

3° — Các Bang Các-chú cầm cờ, và mặc y phục đại lễ có ngũ sắc như ngày lễ trọng.

4° — Các phái-viên Cao-man ở Trà-vinh Sốc-trăng đến dự lễ, với các ông lục cã thảy mặc áo màu vàng.

5° — Người Bà-lai ở Châu-đốc xuống.

6° — Cã một làng Mọi cùng đến thay mặt cho toàn Sốc Mọi trên rừng. Chúng nó ăn mặc tự nhiên, vấn một cái khố, man gùi, quãy nả man tên cũng như lúc ra đấu chiến vậy.

Các hạng dân nói trên đây dàn ra đi coi đẹp mắt quá, nối nhau một đoàn dài đi từ đường Charner qua đường d'Ormay rồi lên đường Catinat qua các cửa nguyệt-cung, (*arc de triomphe*) xem như vào tiên động.

Cửa thứ nhứt của viên chức giúp việc hãng buôn cất, cửa thứ nhì của thủy binh, cửa thứ ba gần rạp hát Langsa của cơ Pháo-thủ cửa thứ 4, ở ngã tư đường Lagrandière và Catinat, của Hội Nam-kỳ báo chương cất coi thiệt đẹp mắt.

Cửa thứ năm ở đầu đường Catinat của các nhà Thương-mãi Annam cất.

* * *

Cộ Đèn

Chiều tối 9 giờ cộ phát hành tại thành Sơn-đá ra đường Norodom, xuống đường Mac-mahon, queo đường d'Espagne thẳng đến trước dinh Đốc-lý thành-phố ngừng lại, ở ngoài ngó vào thấy đầy dẫy cờ Đồng-minh phất phơ xen lộn với đèn ngũ sắc, nhạc binh đi theo chập trỗi các bài quốc ca Đồng-minh nghe ra khoan nhặc. Đoạn cộ đi xuống chỗ nhạc đình ngay dàng hát bóng Chánh-phủ dạy dọn ra để rọi bóng giặc Âu-châu cho cã thần dân sĩ thứ trong châu thành đến dự xem chung bữa ấy, suốt đường Catinat từ đầu đến cuối thắp toàn đèn khí sáng lực như ban ngày.

Ai đi xem cuộc trọng thể nầy há chẳng chút lòng nghĩ đến phận sự tôi con mang ơn với nhà nước Đại-pháp bấy lâu, mà không muốn đem tiền phóng trái để giúp nhà nước Đại-pháp toàn công thắng trận sao.

Hát-bộ Annam

8 giờ tối thì cửa rạp hát Langsa mở ra, rước các quan Tây và các hàng viên quan Annam và bá tánh vào coi diễn tuồng Đức Gia-long phục quốc.

Ông Hồ-văn-Trung xướng ra đặt tuồng nầy, các người làm kép hát đều là các nho gia và chư-vị hiệu bút báo chương quốc-ngữ. Đúng 10 giờ Nam-kỳ báo chương hội ra hoan nghinh quan Toàn-quyền vào xem tuồng hát. Thiên hạ đến coi ngồi chật như nêm không hở một xéo trống.

* * *

Cuộc lễ tại Chợ-lớn

Bổn quán vào Chợ lớn đêm tối ngày 20 octobre, thấy người khách-trú dọn cuộc lễ rất trọng thể vô hồi, ngoài đàng và các nhà tư đều có ngọn cờ Đồng-minh chiếu đối xen lộn nhau vô số.

Trời vừa đỏ đèn thì các chú cộ đèn đủ thứ hình thú, mỗi khoãn lại có lân múa, con nào hình thù cũng đính đủ màu sắc, dài thậm thượt, nhảy tới, thục lui, chồm lên, mọp xuống đủ cách múa ; cộ cứ đi thẳng tới trước kho bạc, là chánh nơi ai muốn cho nhà nước vay bạc phải đến đó mà đóng bạc lấy giấy quốc-trái.

Bổn quán ước sao cho bạc xứ ta chạy vào kho bạc như sức người rùn rùn theo cộ vậy, đặng cho số tiền quốc trái mỗi ngày một thêm to.

* * *

Tiền phóng trái nội ngày 20/10

Xứ Bắc-kỳ nội ngày ấy cho vay **Sáu triệu quan tiền Tây**.

Xứ Nam-kỳ cho vay *Một triệu* mà thôi.

Cã Đông-dương nội ngày ấy cho vay được 9 triệu quan.

Chúng ta đây còn thua súc Đồng-bang Bắc-kỳ xa lắm đó.

Hỡi người Nam ta, cuộc vay hãy còn dài ngày, ráng mà theo cho kịp.

Nam-vang

Ngày thứ nhứt.

Nam-Vang, lễ mãng rất lớn. Vua Cao-mên với quan Thống sứ Nam-vang đồng dự lễ, có trên hai ngàn năm trăm học trò cầm cờ, quan quân rộn rực. Nội ngày, một mình tỉnh Nam-vang phóng-trái 1.515.474 quan.

Vientiane

Tỉnh Vientiane cũng nội trong một ngày, góp đặng 126.891 quan ba tiền.

Vua Luang-prabang đang ngự giá đi vỗ về bá-tánh giúp cuộc quốc-trái mau thành.

HẠN QUỐC-TRÁI

Tệ bút có tiếp thơ của một vị ở Gia định hỏi: «*Vậy chớ kỳ quốc trái nầy hạn mấy năm huờn vốn ?*»

Tệ bút xin tỏ cho vì khán quan hỏi đó biết rằng lời chiếu :

«Rente de 4%, exempt d'impôt, irréductible durant 25 ans d'arrérage».

Nghĩa là :

«*Lợi bốn phần, miễn thuế đầu, hạn trong 25 năm không huờn vốn.*»

Cứ hưởng lời cho mãng 25 năm rồi mới đặng đòi vốn lại.

THÔNG BÁO
(Informations)

GIÁ BẠC VÀ GIÁ LÚA

Giá bạc kho nhà-nước . . 4 f. 20

Giá lúa, tạ 68 kil. chở tới nhà máy Chợ-lớn (bao trả lại) : 2$75 tới 2$80.

Sài-gòn

Lời nghị cữ ông Sarraut làm Khâm-mạng Đông-dương thêm 6 tháng nữa. — Quan Khâm-mạng Toàn-quyền Đông-dương mới tiếp được điện-tín của quan Thuộc-địa-bộ như sau đây :

« Chiếu theo lời nghị-định của Chánh-phủ ngày 15 octobre nầy, ngài sẽ làm Khâm-mạng Đông-dương thêm 6 tháng nữa. Bổn chức lấy làm hân hạnh mà thay mặt Chánh-phủ tỏ cho ngài rõ rằng giữa buổi gian truân nầy Chánh-phủ hằng đem một tấm lòng cậy tin ngài, vì ngài đã làm được nhiều việc cả thể bên chốn viễn Đông. Riêng phận ta, ta cũng lấy làm hân oan cùng ngài tỏ tình cố kết.

Kẻ trộm ghét trăng

Thứ sáu tuần trước quan Đại-luật sư Fays, ngồi Thị-sự toà Phúc-án. Trước khi thăng đường ngài cởi áo móc lên giá để trong phòng việc ngài mà mặt đồ triều-phục (Áo đỏ) Chỗ như vậy ai dám tưởng gian nhơn dám thâm nhập thò tay mặt đặt tay trái vô túi ngài? Vậy mà có mới ngộ cho chớ ! Ngồi xử rồi trở vào thay áo, coi lại cái đồng hồ với cái bốp đựng tiền trốn mất ! Xét lại thật là gan, quã gian nhơn cố hận, cứ lẽo đẽo mượn đỡ quan toà hoài. Thì lóng trước ông Tricon đi dự lễ, bị tên đây tớ củ khuấy chơi ; chuyến nầy tới ông Fays Đại-luật-sư; Chưa biết bữa nào tới phiên quan Chưởng-lý.

Thủdầumột

Trúng thuốc độc. — Tại Thủ-dầu-một, có tên Nguyễn-văn-Diêu là thợ đóng sách ở kho sách Toà-bố, đi thưa quan hay rằng nội nhà va bị ăn lầm thịt ương mua ngoài chợ, nên ăn rồi mữa ra hết, lại đau nằm liệt giường. Có rước quan thầy đến khán bịnh và cho thuốc giải độc, song có trò Huế 13 tuổi học bá nghệ, bị bịnh nặng quá mà chết. Vốn trò nầy quê quán tại làng Phú-cường Thủ-dầu-một, bữa đó ghé nhà tên Diêu ăn cơm chơi, chẳng may ra đến đỗi. Quan thầy mổ thầy rồi cho phép cha mẹ lãnh xác về chôn.

Tân Báo

Bổn-quán lấy làm hân hạnh đặng tiếp *M. Trần-quang-Trứ*, là Tổng-lý kim Chủ-Bút tờ Thời-Báo mới xuất hiện. Ngài tỏ rằng ngài lấy làm may mà đặng xuất bãn kịp hội nầy, vì ngài cố ý giúp cho hội quốc-trái thứ tư thắng số.

Ấy cũng là có chí nhiệt thành cùng Nhà-nước. Bổn-quán chúc cho Thời-Báo miên trường, qui-quán đặng thạnh trong nghiệp Bút.

L. T. T. V.

TIN NGƯỜI NAM SANG PHÁP
(Nouvelles d'un Annamite en France)

Auxerre, le 20 juillet 1918

A Monsieur le Rédacteur en Chef du Journal « Lục-tỉnh-tân-văn » à Saigon.

Ông Chủ-bút,

Kính thăm ông và đồng-bang ta đặng bình an, khương thới, còn tôi ở tại Pháp-quốc nhờ trời cũng được mạnh giỏi.

Tôi không thơ từ với quí-quán đã lâu, mà lại không đặng xem nhựt-trình rất quí cũa ông nữa, nay tính lại kể từ ngày mà tôi cho ông hay tôi đến thành Marseille tới nay thì đặng hai năm dư lẽ.

Sự vắng tin ấy cũng tại bổn phận quân lính ràng buộc.

Bữa nay trong lòng tưởng đến việc chung, nên tạm vài hàng kính xin ông : Một chẻo báo đặng ấn hành những lời luận cũa tôi đây có lẽ bạn đồng-bang cũng ghé mắt mà xem chớ :

1° *Nói về Annam tấn bộ văn-minh tại Tây*

Kể từ ngày Ấn-sư Đại-pháp đem hột giống văn-minh Âu-châu mà gieo tại nước Nam thì đã hơn năm mươi năm nay, người Annam có sang Tây thì chỉ được một ít người, kẻ đi du-học, người thì đi chơi mà thôi.

Từ khi Đức hạ chiến-thơ, ỷ mình sẵn lo một việc chinh-phạt, xô đổ hoàn-cầu ; Ấn-sư ta rút gươm nghĩa-liệt mà bình vị công-lý ; còn các thuộc-địa xa gần đua nhau đến mà giúp Mẫu-quốc rất yêu mến. Thì từ đó những nay, Annam sang Tây đà hơn một trăm ngàn người, Nam kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, kẻ sẵn dã, người thiền-thị đều đũ mặt.

Cũng là một dịp lớn cho người Annam đến Pháp-địa văn-minh, trước là đền ơn bảo-hộ, ra chiến trận, cùng là làm trong các xưởng, sau là học các nghề xứ mình chưa thạo.

Vả chăng trong số Annam qua đây, thì mười phần dốt hết tám, mà nhờ ơn *Alliance Française* là khuyến học hội, cả hoàn-cầu đều nghe tiếng, mở trường dạy học. Sự học tấn hóa nhiều và mau : Người tuổi lớn cho

Mình muốn mua đồ ngon mà đi tết ông Đội mới được thưởng Mè-đay công trận, thì có chi ngon cho bằng thứ rượu **DUBONNET** nầy đâu !

...ời kẻ bé, hễ rảnh thì phải đến trường mà học, nay lần lần người dốt đã viết thơ về cho cha mẹ, vợ con được; kẻ biết ít, trước khi đi lính, lại học được chữ Langsa. Ở trường, các ông giáo, hễ rảnh lại dạy lính cách ăn ở, cách giao thiệp cùng người bổn xứ, là vì phong tục Âu, Á khác nhau. Cũng có nhiều người giỏi chữ Langsa mà cách giao thiệp chưa biết, còn phải bắt chước dặng tới lui với nhà sang trọng.

Nói về những người vì tuổi lớn mà không thể học đặng chữ Langsa, song vậy cũng nói năng được cho người Langsa hiểu, phần nhiều ít nói tiếng bổn xứ, mà hễ Langsa nói chi thì hiểu cả. Cũng có nhiều người Annam học cả tiếng patois, ấy là tiếng nhà-quê tại xứ nầy.

Trong các xưởng mần thuốc đạn, tàu bay và các vật thuộc về chinh chiến, người Annam làm nghề chi cũng là được, đã khéo lại mau, cho nên các báo bên nây hằng khen Annam luôn luôn. Cũng là một dịp học thêm các nghề hay đó!!!

Lính ta qua đến bên nây di phong diệt tục mau lắm; khi mới xuống tàu hỡi còn nhiều người còn để tóc, răng đen mười phần hết tám; song đến nơi chẳng bao lâu, thì biến cải cả. Ấy vậy cũng là một đều hay đó! Song tôi thầm nghĩ hỏi một mình rằng: Vậy chớ một ngày kia người Annam về xứ có dễ tóc và nhuộm răng lại như cũ chăng?

Về sự ăn mặc, lính ta cũng là bắt chước theo lối bên nây, từ đồ bận trong cho tới đồ bận ngoài, giày vớ và mũ coi ra rất xinh đẹp. Tới mùa nóng nực, thì bận đồ vãi, chơn đi giày bố. Vã chăng, xứ bên nây, chẳng có ai đi chơn không, bao giờ; những người ở ruộng rẫy mà có tiện lắm cũng có hai đôi giày da một đôi guốc để đi mằng rẫy, còn một đôi giày bố để đi mùa nóng.

Chẳng những học thêm nghề, thêm chữ, mở mang trí hoá, chế cải cách ăn mặc, phong tục, mà lại học được cách ăn ở theo phép lịch sự bên Âu. Cách ăn ở lịch sự ấy rất hữu ích cho người mình ngày kia trở về quê quán, dùng để mà giao thiệp cùng người cai trị bên mình.

2° Nói về thân ái Nam-pháp.

Người Annam mà biết nói tiếng Langsa chút đỉnh thì nhiều gia-quyến sang trọng tiếp rước tử-tế.

Có một hai ông già bà cả không con, hay là con đã chết tại trận hết, thấy Annam thiệt-thà, thì lấy làm mừng mà nuôi làm con, khi đau ốm nuôi dưỡng tử-tế, quần áo rách vá may cho, có khi cho đến tiền bạc. Ấy vậy ngày kia về xứ chớ nên quên ơn nầy!!!

(*Còn nữa*)

CAO-TRIỀU-PHÁT

Membre fondateur de l'œuvre du Souvenir Indochinois.

Quốc - ngữ

Hằng nghe nhiều vị, vì một tư tưởng riêng, muốn bỏ dứt khoa học nho văn. Tệ-quán chủ-nhơn lấy làm lạ hết sức, xét vì tiếng Annam, chánh quốc ngữ, bởi gốc nho mà ra, nếu bỏ dứt chữ nho đi, thì quốc-ngữ, tự nhiên, càng ngày càng tiêu lụng, mất cả sự tao-nhã còn gì. Cớ ấy nên tệ-quán chủ-nhơn chẳng nệ thất công tốn của, để hết ngày giờ mà châm lo phương diệu ngỏ toan giữ gốc tiếng Annam; chẳng phải tệ-quán chủ nhơn quyết định phải noi học nho-văn, chỉ quyết đem quốc-âm mà thế chữ nho cho tiện, vì, từ khi Chánh-phủ, muốn cho vừa lòng người trong xứ, muốn bỏ dẹp khoa học nho đi rồi, thì xứ Nam-kỳ nầy chỉ còn một hai nhà noi tục lệ ông bà, cho con học nho mà thôi, còn bao nhiêu đều theo khoa học chữ Langsa và quốc-ngữ. Quốc-ngữ ấy là tiếng Annam đó. Mà học đi gì học những sách nào? Không ngơ! Không có sách gì cả! Các thầy Đồ chẳng hề có soạn ra một bộ sách chi cho có nề niếp, có thể cách để dạy trẻ nói quốc-ngữ cho nhằm, viết đừng sai trại, chỉ thấy những thơ, tuồng, truyện, sách dịch của Tàu, đầy những tư tưởng vụng về, người lớn đọc thì thêm nhiễm dị-đoan, trẻ đọc thì thêm ngu thêm hoặc. Đã vậy, trường dạy chữ Langsa, quốc-ngữ lại không có nhiều, vì không đủ tiền mà lập cho khắp. Bởi cớ, con nhà Annam chiệu dốt phần nhiều, chẳng những dốt chữ mà thôi, dốt cho tới lời ăn tiếng nói, theo chánh bổn quốc. Cho nên mỗi tỉnh đều có tiếng nói riêng, dùng riêng, nếu đem dùng chung, thì không hiểu nhau cho kịp.

Dòm thấy sự tồi tệ trong xứ như vậy, có nhiều ông Thầy-cả sang qua đây giảng đạo, đã chí công ra sức, tìm phương tiện mà trợ cứu quốc-ngữ cho khỏi ngày kia lạc bồn, mà trợ cũng không nổi.

Đến chừng quan Khâm-mạng đại-thần Tổng-thống Đông-dương *Albert Sarraut* bước chơn tới Nam-kỳ lần thứ nhứt cũng thấy sự tồi tệ ấy, ngài mới mau kíp châm lo, chẳng dè may, ý kiến của ngài hiệp với ý kiến của tệ-quán chủ-nhơn, ngài mới giục lòng tệ-quán chủ-nhơn nong nã.

Thật tệ-quán chủ-nhơn khởi công từ năm 1910, song để ý chiêm-nghiệm mà thôi, tệ-quán chủ-nhơn chưa quyết. Sau nhờ có quan Toàn-quyền da tâm trợ lực cho tệ-quán chủ-nhơn đắt thành công cán, tệ-quán chủ-nhơn mới nông chí bước tới. Ban sơ, tệ-quán chủ-nhơn muốn khởi công trong Nam-kỳ, nhưng bởi cùng nghỉ ra rồi e có đều bất tiện, nên tệ-quán chủ nhơn phải sang đất Bắc mà khởi. công Vì vậy nên, nội tuần tháng avril 1913, tệ-quán chủ-nhơn mới xuất bản một trương phụ báo Lục-Tỉnh-Tân-Văn là tờ báo của chủ-nhơn đang in tại Saigon đó.

Nhờ tệ-quán chủ-nhơn liều công lắm lúc, trót đã năm năm, ngày nay công cán mới thành, mới dựng nổi tờ *Đông-Dương-Tạp-Chí*.

Tờ Đông-Dương-Tạp-Chí của tệ-quán chủ-nhơn đem vào Nam-kỳ gởi cho chư tôn xem đây. vẫn đã có nạp giữa hội Chánh-phủ Hàng-lâm khảo trước, sau tệ-quán chủ nhơn còn trao dồi thêm nữa mới là đặng châu-phê; cho nên ai ai ghé mắt trông vào, cũng đều cho là ích quốc, trừ ra phe nghịch, ôm lấy ý riêng mới là phụ công chủ-nhơn tệ-quán.

Thỏan lại quan Tổng-thống Albert Sarraut mà giục lòng chủ-nhơn tệ quán lập tờ Đ.D.T.C. ra đây, cũng vì ngài dòm thấy sự đại ích trong đấy; là tập cho trong cõi viết một thứ chữ, nói một thứ tiếng, dễ thông nhau, hiểu nhau, hơn là để viết cách riêng, nói thế riêng, tỉnh nào riêng tỉnh nấy, không chung nhau đặng; nhứt là sửa điệt những tiếng thô lỗ là tiếng Việt-nam xưa không thường dùng mà nay viết ra làm quốc-ngữ đó.

Tệ-quán chủ-nhơn chẳng phải buộc phải dạy những tiếng khó, chữ mắc, nghĩa rộng dùng trong các khoa tràng, tệ-quán chủ-nhơn chỉ đem những tiếng thường, chữ thường, đọc qua nghe liền hiểu, để mà dạy trong các sơ-học đường, phòng sau cho người Đông-dương có một thứ tiếng chung dùng mà giao thiệp. Tỉ như bên Đại-pháp quốc, trẻ sanh trong các tỉnh Bretagne, Alsace, Auvergna v.v. là tỉnh hay dùng thổ đàm mà nói, nên mỗi tỉnh đều có tiếng riêng nhau, tỉnh nầy không hiểu tiếng tỉnh kia cho đặng, song khi vào trường học một thứ tiếng Langsa, nói ra với nhau liền hiểu. Vậy thì tiếng Langsa là tiếng chung để cho cả nước Pháp dùng mà giao thiệp cũng như tiếng chung của tệ quán chủ-nhơn dọn cho trong cõi Đông-dương nầy vậy.

Ấy vậy tờ Đông-Dương-Tạp-Chí của chủ-nhơn tệ-quán đây không phải là vô ích; khá nhìn cho là đại ích lắm đó, vì, sẵn đây có bằng cớ, tệ-quán xin bày, là từ khi Đ.D.T.C. xuất hiện đến giờ, người mua vô số. nhứt là nhà nho chuộng lắm. Lại cách chừng vài tuần nay, hàng giáo-viên Lục-châu vừa được Đ.D.T.C. của tệ-quán gởi—vâng y chỉ dụ của quan Khâm-mạng đại thần, dạy tệ-quán phải gởi tệ-báo Đ.D.T.C. cho các trường toàn cõi Đông-dương tệ-quán cảm đội ân đức quan Toàn-quyền chí trọng—thì tệ-quán xãy tiếp một phong thơ, làm cho tệ quán vui lòng hết sức. Thơ ấy là thơ của một vị Giáo-viên, trong thơ có mấy câu khởi đầu như vầy:

« *Từ một vài tuần nay, quí quán*
« *có gởi đến cho các trường mấy số*
« *Đông-Dương-Tạp Chí, xem ra thật*
« *giá quí hơn vàng ngọc...........*

Sau thầy lại xin tệ-quán chủ-nhơn cho phép mua góp mỗi tháng, vì hàng Giáo-viên ti-chức lương bổng rất hẹp hòi không thế nào trả tất giá báo một lần cho được. hoặc xin giùm Chánh-phủ mỗi năm trích trong số tiền xuất định cho sở học-chánh mà mua Đ. D. T. C. phát cho các trường.

Tệ-quán cũng có tiếp nhiều thơ khác cũng nói đồng một ý.

Lấy đó mà suy, hẳng thật tờ Đ. D. T C của tệ-quán chủ-nhơn lập ra đây rất hữu ích và nhằm cơ hội lắm. Tệ-quán hết lòng cãm tạ chư Giáo-viên, vì tệ-quán mà ký thơ tỏ tình luyến vọng, và tệ-quán xin tỏ chút tình của tệ-quán cùng chư Giáo-viên rằng: Chẳng chi làm cho tệ-quán vui lòng cho bằng tệ-quán thấy công của tệ quán lập thành vừa ý chư Giáo-viên thâu dụng.

Vậy tệ-quán đã có gởi đến chư Giáo viên một tờ thông-báo đặng để trực tiếp chư Giáo-viên; xem lấy đó, chư Giáo viên biết rằng tệ-quán sẵn lòng tìm phương tiện cho chư Giáo-viên, tùy lương bổng hẹp hòi, có thế mà mua Đ. D. T. C. Tờ thông-cáo ấy có chỉ bày rõ đủ đều; từ đây, nếu có đều cần ích nào thêm, tệ-quán sẽ gởi thông cùng liệt vị.

L. T. T. V.

Minh tạ lương y

Đường Bourdais số nhà 183, là nhà ông thầy thuốc Lý phùng Sanh. Thật là thầy đại tài, vì đã cứu mạng tôi trong cơn bịnh ngặt. Tôi đau chẳng chi khác hơn là bụng càng ngày càng lớn, thầy đã chạy nhiều rồi; mà tới phiên ông Lý-phùng-Sanh không mấy ngày thuyên giảm.

Thầy đã hay lại có lòng nhơn đức, đường tử sanh mạch lý tinh thông, trong nghĩa chẳng trọng tài; cớ ấy nên tôi kính mấy lời nầy gọi chút đền bồi, sau cho trong Lục-châu khi cần thầy tìm đến.

LÊ-VĂN-CHI
Village Bình-Hòa (Gia-định).

Thuốc điếu hiệu GLOBE
Hút không hề khô cổ

Có một mình hãng Denis Frères trữ thuốc nầy mà thôi.

Quách-văn-Thừa
Thầy thuốc trị bịnh con mắt
Angle des rues Testard et Verdun (anciennement Thuận-kiều) près du marché de Chợ-đũi à SAIGON

Kính cùng lục-châu đặng rõ: tôi có nhiều thứ thuốc trị về bịnh con mắt rất thần hiệu, như là bị đau *mộng ca, màng, cườm*, các chứng bịnh *nhặm* và bịnh *bù-lạch*, bịnh ấy, kỳ *con mắt sưng trên, lòng nheo* [illegible], đỏ, ngứa, mờ và chảy nước mắt hoài.

Những chứng bịnh trên đây, chẳng luận đau bao lâu, nếu con thấy ánh sáng, dạo người và con ngươi, không tì vít thì tự nhiên trị lành bịnh đặng.

Vị nào muốn cần dùng đến tôi, tôi xem chứng bịnh kỹ lưỡng, rồi cho thuốc, nếu bịnh nào tôi hứa mạnh, bằng mạnh không đặng thì tự nhiên sở phí đều hưu hủy.

Lục-châu vị nào ở xa thì đến tôi bất tiện, cần dùng thuốc men, nói chứng bịnh cho rành, tôi sẽ gởi contre remboursement cho, hay hỏi thăm việc chi xin gởi thơ cho em tôi là thầy *Quách-văn Thới, Dessinateur au Cadastre à Saigon*, hoặc kiếm nhà để, và tiện hơn.

Kính Cáo.
Quách-văn-Thừa.
chez Thới Cadastre à Saigon.

PHARMACIE SHANGHAI
Trồng răng và thay con mắt theo cách Langsa
CHỦ-NHƠN: TRIỆU-CƯỜNG
188, Rue des Marins, 188. — Cholon

Bổn hiệu có trữ bán thuốc Langsa, Ang-lê, Huê-kỳ, Nhựt-bổn và có chế nhiều thuốc rất nên thần hiệu, đều có dùng cái nhãn « Con Bướm-Bướm » làm tin, chư qui-vị có mua thuốc của tiệm tôi thì phải nhìn cho kỹ, kẻo lầm thứ giả mạo uống vào thêm bịnh. Bổn hiệu cũng có trồng răng, bịch răng vàng theo kiểu thức Langsa rất khéo, chắc chắn chẳng có nơi nào dám bì, bổn hiệu cũng có làm con mắt bằng chai. Như chư qui-vị ở xa chợ nhằm chỗ không có mà muốn dùng thuốc của tôi, xin chịu khó viết thơ cho tôi rõ, thì tôi sẵng lòng gởi thuốc lập tức mà gởi *Contre Remboursement*. Tại Saigon số nhà 23 đường Pellerin có bán giùm thuốc của tôi như sau đây:

Ngũ Lâm Bạch Trược Dược Hoàn
(Thuốc đau lậu rất thần hiệu)

Thầm tưởng những bịnh sang độc lây nhau là do nơi việc phòng sự quá độ; sức không đủ mà gắn gượn cuộc phong tình, nhiễm thấp khi nhiệt độc mà sanh bịnh đau lậu, đái gắt, nước đái đục, hoặc đỏ, hoặc vàng, nóng nảy, ấy là những chứng đau lậu chắc chắn. Bổn-đường xét kỹ chế ra thứ thuốc nầy chọn ròng thuốc tốt, tánh hòa bình không nhiệt, không hàn, bất luận người yếu kẻ mạnh chi có bịnh đau lậu, dùng đến liền thấy thần hiệu, bồi bổ nguơn khí, tiêu tán giống độc. Con trai đau bịnh nầy trong lỗ đái nhức. Dùng đến thuốc nầy hay lắm. Đờn bà có huyết bạch cũng trị được cả, uống vào khỏi sanh ghẻ, sanh chốc, khỏi mang bịnh huê liễu, lại tuyệt nọc độc khỏi uống thuốc trừ căng. Bịnh nhẹ dùng chừng một hai lần thấy mạnh. Còn bịnh nặng thì bốn năm lần liền dứt, không đau đi đau lại nữa. Những khách hoa vui ai dám chắc khỏi đau lậu, nếu rủi ro vương nhằm các chứng nói trên đây, mau dùng thuốc nầy trong một ve mạnh tức thì. Thiệt là một phương thuốc trị sang độc bực nhứt trên đời.

Cách dùng có chỉ rõ trong toa.

Mỗi ve giá là 0 $ 40 — 12 ve giá là 4 $ 00

THUỐC LÁ VẤN HIỆU **JOB**

là một hiệu thuốc tốt nhứt. Những người ghiền thuốc mà muốn giữ vệ-sanh, khỏi hư phổi, không ráo cổ họng, thì nên dùng thuốc hiệu ấy mà thôi. Vì thuốc nầy có các quan chuyên-môn thi đỗ ở những đại-học đường ra, đứng đốc-biện việc chế thuốc. Duy chỉ có thuốc hiệu nầy vấn bằng giấy *JOB* thật hiệu, thì khỏi lựa thuốc nào bằng hiệu ấy cả.

THẬT GIẤY VẤN THUỐC LÁ-HIỆU

JOB

ĐƯỢC ĐÁNH NGOẠI HẠNG và được dự Hội-đồng ban thưởng ở trường Đấu-xảo PARIS năm 1889 và 1900

Của ông Jean BARDOU chế ra, hiệu mẫu đã ký tại Tòa-án
Nay con trai ông ấy là ông Pierre BARDOU nối nghiệp
Hiệu giấy nầy đã được 450 cái Mề-day, 119 cái bằng vàng, 135 cái bằng Danh-dự.
62 lần được đánh Ngoại-hạng

Chủ lãnh trưng bán là: M.Z. Paulhac { Ở Toulouse, Bd de Strasbourg, số 72-74 / Ở Paris, Rue Béranger, số 21.

Lãnh trưng bán tại Đông-dương là ông BOY LANDRY { Số 19 đường Bonnard, Saigon. / Số 19 đường Francis-Garnier (Bờ hồ Hoàn-kiếm ngay gốc Dừa Hà-nội).

Bán lẻ: ở các hiệu thuốc-lá hoàn cầu.

ĐƯỢC ĐÁNH NGOẠI HẠNG và được dự Hội-đồng ban thưởng ở trường Đấu-xảo PARIS năm 1889 và 1900

Ai là chẳng biết *Giấy vấn thuốc lá JOB*, là hiệu giấy tốt nhứt Giấy cháy được hết không có tàn giấy thật nhỏ thớ, mà chè theo phép vệ-sanh rất cẩn mật.

Xưa nay kẻ đã hàng nghìn người làm mạo giấy JOB, vì giấy JOB là giấy tốt nhứt trong thế-giới, nhưng bổn-hiệu đã thưa các tòa-án, đã nghĩ xử trọng phạt các nhà làm mạo rồi.

VẤY HÚT THUỐC HIỆU **JOB**
là bảo thủ sức khỏe
và lại là rành mùi thuốc ngoa.

Nhứt là trong xứ Nam-kỳ. — Ít người nói đặng rằng sự nóng nực về quan hệ. Thiệt là sự nóng nực nó chẳng làm cho mình đau đớn thời quá, song có nhiều người vì nó mà mệt mỏi trở nên loại-đọa, ăn uống không chừng, tiêu hóa chậm chạp. Tì vị thương bịnh hoặc ăn ngủ không toại thửa chí.

Hãy uống một hai hườn Pilules Pink trong bữa cơm, lúc trời nóng nực, thì vật thực sẽ đặng tiêu hóa mau lẹ luôn luôn. Hoàn Pilules Pink là một thứ thuốc khai-vị làm cho mau tiêu hóa vật thực và bổ căn bộ, giúp cho ngũ tạng lục phủ thạnh vượng đặng trừ cái chứng loại-đọa, mệt mỏi.

PILULES PINK
(Bổ hoàn linh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trữ tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CẨN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiêu, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cẩm-lai, trắc, gõ đóng các món theo kiểu kim thời.

Bàn dài { mặc cẩm-thạch, thành cẩn hay không / mặc gõ liền bốn kiểu.

Bàn tròn { mặc cẩm-thạch, thành cẩn hay không / mặc gõ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lớn 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn viết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cẩn hay chạm vàng bo, hai, một, vân vân.

Qui ông muốn đặt xin gởi kiểu hay đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

A. FRASSÈTO

Géomètre civil. — 108 Bd Charner Saigon

LEVÉ DE PLANS-EXPERTISES

On demande de bons piqueurs

Bons appointements

Thứ rượu nầy hay bổ nguyên khí.
Trừ hàn nhiệt,
Thêm sức cho trai tráng,
Đờn ông và đờn bà.
Làm cho thân thể ngũ tạng lục phủ thạnh.
Giúp cho mau có con.
Cách dọn rượu thuốc nầy nó làm cho trở nên một món thuốc nhứt hạng, tuy có dùng Quinquina làm cốt mặc dầu, chớ rượu nầy là một món khai vị.
Uống nó rất thanh tao.
Mau thấy hiệu nghiệm hơn các thứ thuốc khác.

KHẢ KỲ

Muốn cho khỏi lầm lạc mà thiệt nại cho chư qui khách thì hãng Dubonnet rao cho ai nấy biết rằng: Rượu hiệu Dubonnet nầy là rượu bổ nguyên khí, có dùng thuốc Quinquina làm cốt mà Hãng thay mặt cho bổn hiệu tại Nam-kỳ, và Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Cao-man là

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY
đường Kinh-lấp, môn bài số 68, SAIGON

Thuốc điếu hiệu nầy Bao xanh, ống to mà lại vấn chặc. — Có dán choàng một rẻo giấy trắng ngoài bao. — Hút nó thì được toại chí tiêu diêu khoái lạc. Hiệu thuốc nầy là một hiệu rất hèn, ma qui thấy cũng phải tránh.

Hãng BERTHET, CHARRIÈRE và CÔNG-TY
CHỚ VÀO XỨ BÁN
ở đường Kinh lấp môn bài
số 68, SAIGON

HÃNG BÁN RƯỢU HIỆU

DENIS FRÈRES

LẬP RA TỪ NĂM 1862 ✣ ✣ NHÀ NGÁNH TẠI
HAIPHONG, BORDEAUX,
SAIGON, HANOI

Hãng **DENIS FRÈRES** trừ savon hiệu « **Bonne Mère** » là thứ sa-bon tốt hơn hết các thứ khác.

Còn ai ưa dùng thứ rượu bổ, thường gọi là Quinquina thì hãy mua thứ rượu sau nầy:

Một là « **Toni Kola Secrestat** ».

Hai là: **Saint Raphaël Ducos.**

Hãng nầy cũng có bán tủ sắc tốt và chắc lắm, hiệu là tủ « **Dubois Oudin** ».

Còn ai hay hút thuốc Cigares thì mua thứ Cigares **El Conde** thì là sẽ ưa nó vì giá đã rẻ mà lại mùi nó ngon ngọt nữa.

Hãng nầy có bán đủ thứ rượu tốt xin kể sau nầy:

Rượu chác trắng và *chác đỏ* trong thùng và chiếc ra ve.

Rượu Champagnes: **Vve Clicquot-Ponsardin.**
» **Roederer.**
» **Moët et Chandon.**

Rượu Tisane de Champagne supérieure: **B. et S. Perrier.**

Rượu Tisane extra: **Marquis de Bergey.**

Hãng nầy cũng có bán thuốc gói và thuốc vấn rối hiệu **Le Globe** và giấy hút thuốc kêu là « **Nil** » có thứ rượu kêu là: **vieille Eau-de-vie Dejean, Rhum Negrita.**

Liqueurs và cognacs **Marie Brizard,** và **Roger.**

Bière Gruber và **Bière Lorraine.** Rượu **Madère, Malaga** và **Muscat** de **Frontignan Rivoire.**

Có bán **máy viết** hiệu **Remington** và các thứ đồ phụ tùng.

Cũng có trữ các thứ hộp quẹt Đông-Dương, và ngoài **Bến-thủy,** gần Annam và ông quẹt **Hànội** (Tonkin) nữa.

Ai muốn hỏi giá thì viết thơ như vầy.

Maison DENIS FRÈRES, SAIGON

Có MỘT MÌNH NHÀ NẦY CÓ QUYỀN
THAY MẶT CHO NHÀ ĐÚC SÚNG VÀ LÃN XE MÁY
TẠI THÀNH **St-Étienne**
Mà thôi

Hãng F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAISON Catinat số 36

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. Bỉ.
THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ
Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đỡ thơ như vầy;
M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.

Le Directeur-Gérant: F.-H. SCHNEIDER
Certifié l'insertion. . . . . .
Saigon, le _____ 19

Vu pour légalisation de la signature
de M. _____
Saigon, le _____ 19
Le Maire de la Ville de Saigon

Saigon — Imp F.-H. SCHNEIDER